

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΛΙΜΑΝΙ»
ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ
1994

ΑΠΟΨΗ

Του **Μάνου Δανέζη**
Επίκουρου Καθηγητή
Πανεπιστημίου Αθηνών

Υπενθύμιση Εθνικών Ευθυνών

Διανύοντας μία περίοδο κατά την οποία επιχειρείται από μέρος πολλών πολιτικών δυνάμεων μια συνολική διευθέτηση των Εθνικών μας προβλημάτων, θεωρούμε ότι, μέσα σε ένα πνεύμα υπιότητας, σοβαρότητας και αυτοσυγκράτησης, θα πρέπει, μετά μια μακρά περίοδο σιωπής, να υπενθυμίσουμε κάποιες από τις πάγιες επισημάνσεις μας οι οποίες είναι όσο ποτέ άλλοτε επίκαιρες.

Αρχικά θα πρέπει να τονίσουμε ότι τα προβλήματα της εξωτερικής πολιτικής είναι τόσο πολύπλοκα, οι πληροφορίες τόσο απόρρητες, οι πιέσεις και οι Εθνικοί εκβιασμοί τόσο έντονοι και οι κινήσεις τόσο παρασκηνιακές, που είναι πολύ δύσκολο για τον οποιοδήποτε απλό πολίτη, να εκφραστεί θετικά ή αρνητικά για κάποιες πρωτοβουλίες της οποιαδήποτε κυβέρνησης χωρίς τον φόβο να σταθεί άδικος και ουτοπιστικός.

Παρ' όλα αυτά είναι υποχρέωσή μας να εκφράσουμε δημόσια κάποιες επιτρεπόμενες σκέψεις μας, οι οποίες ασφαλώς δεν αποτελούν αφορισμούς αλλά εκδήλωση της ανησυχίας μας για το Εθνικό μέλλον της χώρας μας.

Η δυνατότητα πρόβλεψης

Όπως γίνεται κατανοητό η διεκδίκηση της κυριαρχίας των Βαλκανίων, όπως πάντα άλλοτε μέσα στην ιστορία, δεν αποτελεί παρά έναν επί μέρους στόχο της τελικής διεκδίκησης της κυριαρχίας των πηγών ενέργειας και πρώτων υλών της ευρύτερης περιοχής, η οποία αποτελεί και το μέσον της απόλυτης παγκόσμιας εξουσίας. Σαν κινήσεις επίτευξης κάποιων επί μέρους στόχων μπορούν να θεωρηθούν, τα υποκινούμενα αιματηρά γεγονότα της Βοσνίας, τα προβλήματα των Σκοπίων και της Αλβανίας.

Τα αιματηρά γεγονότα που συνέβησαν στην Γιουγκοσλαβία και Αλβανία, το πρόβλημα των Σκοπίων, αλλά και τα προβλήματα στην περιοχή του Αιγαίου, είχαν προβλεφθεί με μια σειρά άρθρων μας στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο από το 1988 (Αυριανή, 21/8/88, 16/2/92, Επικαιρότητα, 14/7/90, 16/8/90, 25/8/90, ΛΙΜΑΝΙ, Σεπτ. 91, Οκτ. 91, Μαρτ. 92, Απρ. 92, Μαρτ. 92, Απρ. 93, Μάιος 93, Αυγ. 93, Οκτωβ. 93, Φεβρ. 94, Μαρτ. 94, κ.α. Το γεγονός της πρόβλεψης όλων σχεδόν των γεγονότων τα

θνή σχεδιασμού και μάλιστα ερασιτεχνικού αφού ήταν δυνατή η πρόβλεψη από κάποιον που δεν είναι γνώστης άλλων πληροφοριών εκτός από αυτές του Ελληνικού και Διεθνούς Τύπου.

Ειδικότερα για τα γεγονότα στην Αλβανία και Γιουγκοσλαβία γράφαμε προφητικά στην εφημερίδα Επικαιρότητα στις 2-1-90:

«...Τέλος μένουν οι σκληρές Αλβανία και Γιουγκοσλαβία, που θα πρέπει πάση θυσία, να γίνουν συνεργάσιμες, ή να οδηγηθούν σε μερικό διαμελισμό».

Τα προηγούμενα τα διευκρινίζαμε περισσότερο στο ΛΙΜΑΝΙ τον Απρίλιο του 92:

«...Η υλοποίηση ενός τέτοιου σχεδιασμού απαιτεί δραματικές διευθετήσεις στις περιοχές Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και Αλβανίας, μέσω της υποκίνησης ενός νέου κύκλου εθνικιστικών και αυτονομιστικών εκρήξεων. Κύριος φραγμός αυτών των επιδιώξεων στέκεται η Σερβία, την δύναμη της οποίας ο Γερμανικός παράγοντας προσπαθεί να εκμηδενίσει...».

Όπως γνωρίζουμε σήμερα οι προηγούμενες προβλέψεις μας δυστυχώς έχουν επαληθευτεί. Η πρώην Γιουγκοσλαβία δεν υπάρχει. Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη διαλύθηκε μέσω αιματηρότατης εθνικιστικής σύγκρουσης, ενώ το τι γίνεται στην Αλβανία είναι σε όλους γνωστό.

Το πρόβλημα του Αιγαίου

Αυτό όμως που περιπλέκει επικίνδυνα το παιχνίδι στην περιοχή του Αιγαίου και των Στενών είναι η ανίχνευση μεγάλων κοιτασμάτων πετρελαίου στην περιοχή του Αιγαίου και της Μαύρης Θάλασσας, όχι μέσω γεωτρήσεων όπως πολλοί πιστεύουν, αλλά μέσω της ακριβεστάτης πλέον μεθόδου της «δορυφορικής τηλεπισκόπησης». Για την ιστορία αναφέρουμε ότι η χαρτογράφηση των πλουτοπαραγωγικών πηγών της περιοχής μας, άρα και των κοιτασμάτων πετρελαίου, έχει γίνει με μεγάλη ακρίβεια πριν πάρα πολλά χρόνια μέσω δορυφόρων.

Το πρόβλημα όμως είναι πολυσύνθετο και δεν συνίσταται απλά στην διεκδίκηση εκμετάλλευσης αυτών των κοιτασμάτων αλλά ακόμα στην ασφαλή πρόσβαση προς αυτά και την απρόσκοπτη μεταφορά τους. Τώρα πλέον μπορούμε να διαπιστώ-

την έξοδο τους μέσω του Αιγαίου σαν αναγκαία προϋπόθεση επιβίωσής τους, και κάποιων άλλων που εκτός του ότι θέλουν να αποκόψουν την έξοδο αυτή στις πρώτες, διεκδικούν και την νόμη των κοιτασμάτων, πολλές φορές όχι μόνο για οικονομικούς λόγους, αλλά κύρια προκειμένου να στερήσουν από άλλες δυνάμεις την ενεργειακή αυτάρκεια που θα τις έκανε οικονομικά και στρατηγικά επικίνδυνες.

Για τα προβλήματα τα οποία θα προέκυπταν μελλοντικά στην περιοχή του Αιγαίου, γράφαμε στην εφημερίδα Επικαιρότητα στις 16-8-90:

«...επιδίωξη (των διεθνών κέντρων σχεδιασμού) θα πρέπει να είναι μια μεθοδευμένη αποστρατικοποίηση της θαλασσίας διεξόδου προς τη Μεσόγειο. Αυτό σημαίνει, την αποστρατικοποίηση των νησιών του Αιγαίου, με σύγχρονη σε βάθος αποστρατικοποίηση των παραλίων της Μικράς Ασίας...»

Για το αυτό θέμα και αναφερόμενοι στις μελλοντικές απειλές εναντίον της χώρας μας γράφαμε τον Απρίλιο του 1993 στο ΛΙΜΑΝΙ:

«...Από την κατεύθυνση της Μαύρης θάλασσας και προκειμένου να ελεγχθεί η πρόσβαση προς αυτή, μέσω Αιγαίου και των Στενών, απειλούνται με αποστρατικοποίηση και περιορισμό ή μηδενισμό της Εθνικής κυριαρχίας τα Ελληνικά νησιά...».

Όπως όλοι γνωρίζουμε οι προηγούμενες προβλέψεις μας αποτελούν ήδη την επιθυμητή και εκδηλωμένη πρόθεση λύσης που προωθούν οι μεγάλες δυνάμεις και για την υλοποίησή της πιέζεται η Ελλάδα σήμερα. Τα γεγονότα άλλωστε στα Ίμια είναι πρόσφατα.

Πιστεύοντας στην αλήθεια των προβλέψεών μας, από τότε είχαμε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι για να υλοποιηθούν όλα τα προηγούμενα θα έπρεπε να ανατραπούν με ανορθόδοξο τρόπο οι συνθήκες της Λωζάνης και του Μοντρέ, οι οποίες καθορίζουν το καθεστώς της περιοχής.

Σε σχέση με τις συνθήκες αυτές γράφαμε τον Οκτώβριο του 91 στο ΛΙΜΑΝΙ:

«...Σημαντικότερη όμως απειλή, αποτελεί η κατευθυνόμενη ανακίνηση μειονοτικών θεμάτων στη Δυτική Θράκη. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να διερευνηθεί το κατά πόσον οι απειλές αυτές συνδέονται με μια ευρύτερη πρόθεση των υπερδυνάμεων να ανατρέψουν τις συνθήκες της Λωζάνης και του Μοντρέ...».

Οι φόβοι μας επαληθεύτηκαν στις αρχές του 1992 όταν στην εφημερίδα Έθνος σε ένα μικρό μονοστηλάκι με τίτλο «καιρός για αυτοκριτική», έφθασε η είδηση της καταστροφής. Ο τότε υπουργός των ΗΠΑ Μπίκερ δήλωνε ότι τα υπογεγραμμένα από την Ελλάδα κείμενα της ΔΑΣΕ υποκαθιστούσαν τα κείμενα της συμφωνίας της Λωζάνης που χαρακτήριζε την μειονότητα στη Θράκη μόνο θρησκευτική.

Όπως όλοι καταλαβαίνουμε, από τότε η συνθήκη της Λωζάνης ουσιαστικά είχε καταργηθεί. Αυτό σημαίνει ότι μέσω της πρόσφατης συμφωνίας της Μαδρίτης, οδηγούμαστε στην αναγκαστική αναθεώρηση μιας συνθήκης, που ήδη έχει καταργηθεί, με υπογραφές παλαιότερων κυβερνήσεων, και ως εκ τούτου θα πρέπει να επαναδιαπραγματευθούμε κάτω από δυσμενείς συνθήκες για τη χώρα μας νέες ρυθμίσεις για την περιοχή.

Τα γεγονότα αυτά τονίζαμε σε άρθρο μας στο ΛΙΜΑΝΙ το Σεπτέμβριο του 1992, τονίζοντας συγχρόνως ότι :

«...Στην ουσιαστική κατάργηση των δύο αυτών συνθηκών πρέπει να αναζητήσουμε την Τουρκική προκλητικότητα στο Αιγαίο. Οι κάθε είδους αυθαίρετες τουρκικές προκλήσεις στο χώρο του Αιγαίου έχουν σαν σκοπό την κατευθυνόμενη, δραματική υπογράμμιση της ανάγκης υιοθέτησης νέων κανόνων διεθνούς δικαίου, που να καλύπτει τις περιοχές στις οποίες αναφέρονταν οι ουσιαστικά ανενεργές πλέον συνθήκες της Λωζάνης και του Μοντρέ.»

Η επισήμανση όμως της ορθότητας των προβλέψεών μας, όσον αφορά τα Εθνικά μας θέματα, γίνεται σήμερα, κατά την διάρκεια μιας κρίσιμης περιόδου, ανάληψης εκ μέρους της κυβέρνησης αλλά και όλων των πολιτικών δυνάμεων, τεράστιων ευθυνών όσον αφορά το Εθνικό μας μέλλον, για δύο βασικούς λόγους

α. Προκειμένου, η επισήμανση της επαλήθευσης των προβλέ-

ψεων του παρελθόντος, να βοηθήσει τους υπεύθυνους, να λάβουν πιο σοβαρά υπ' όψη τους τις προβλέψεις που έχουν γίνει και αφορούν την μελλοντική εξέλιξη των Εθνικών μας θεμάτων.

β. Για να υπενθυμίσουμε στους αρμοδίους ότι, η αδιαφορία απέναντι σε μια έγγραφη και έγκαιρη δημοσιοποίηση τεκμηριωμένων προβλέψεων που αφορούν ύψιστα Εθνικά συμφέροντα, θα αποτελέσει ασφαλώς ένα σημαντικό στοιχείο κρίσης των υπευθύνων όταν έρθει η ώρα της κατανομής ευθυνών ή της απονομής επιβραβεύσεων. Και αυτό διότι οι υπεύθυνοι δεν θα μπορούν, την ώρα της κρίσης, να υπενιχθούν άγνοια των γεγονότων ή των διεθνών παρασκήνιων.

Οι μελλοντικές απειλές

Ας έρθουμε όμως στην υπενθύμιση των προβλέψεων μας οι ο-

ποιές αφορούν την μελλοντική εξέλιξη του διεθνούς σχεδιασμού που αφορά τα Εθνικά μας συμφέροντα.

α. Η πρώτη απειλή αφορά τις ρυθμίσεις που θα υιοθετηθούν από την οποιαδήποτε Ελληνική κυβέρνηση ή τις πολιτικές δυνάμεις, σε αντικατάσταση άρθρων της υπό κατάργηση Συνθήκης της Λωζάνης. Ειδικότερα θα πρέπει με προσοχή και σε συνεργασία με την στρατιωτική ηγεσία της χώρας, να αντιμετωπιστεί η πρόταση αποστρατικοποίησης των νησιών του Αιγαίου και η αλλαγή του οικονομικοπολιτικού στάτους κβο του Αιγαίου.

β. Δεν πρέπει να διαφεύγει της προσοχής των πολιτικών και στρατιωτικών ηγεσιών της Ελλάδας ότι οι οποιοσδήποτε ρυθμίσεις της νέας Συνθήκης που θα αφορά το καθεστώς του Αιγαίου θα μείνουν ανενεργές αν δεν συνοδεύονται από μια αντίστοιχη αναθεώρηση της Συνθήκης του Μοντρέ η οποία καθορίζει το καθεστώς των Στενών.

Για το λόγο αυτό η επόμενη αναμενόμενη απειλή η οποία θα αναπτυχθεί τα επόμενα χρόνια προέρχεται από την προσπάθεια αναθεώρησης της συνθήκης του Μοντρέ.

Για το θέμα αυτό γράφαμε στην εφημερίδα Επικαιρότητα στις 16-8-1990:

«... (ένας στόχος της αναθεώρησης της συνθήκης του Μοντρέ είναι) ... η αποστρατικοποίηση σε βάθος των στενών που σήμερα κατέχονται από την Τουρκία, όχι γιατί αυτό αποτελεί εθνικό δικαίωμά της, αλλά διότι βρίσκεται ακόμα σε ισχύ η Συνθήκη του Μοντρέ που της αναθέτει απλώς τη φύλαξη... Ως προς το νέο νομικό καθεστώς της περιοχής των Στενών, σημαντικό ίσως ρόλο παίζει η ανάδειξη και εγκατάσταση ενός νέου Ορθόδοξου Βατικανού στην περιοχή, με τις ευλογίες των υπερδυνάμεων...».

Το θέμα αυτό της πιθανής αναθεώρησης της συνθήκης του Μοντρέ και η εμπλοκή της Χριστιανικής Ορθοδοξίας στο πλαίσιο των ανακατατάξεων της περιοχής έχει αναλυθεί εν εκτάσει πολλές φορές (Αυριανή; 21-8-1988, Επικαιρότητα, 25-8-1990, 16-8-1990, ΠΑΡΟΝ, 16-2-92, ΛΙΜΑΝΙ, Φεβρουάριος, Μάρτιος Απριλιος 1994).

γ. Προκειμένου όμως να γίνει λειτουργική μια μελλοντική αποστρατικοποίηση των Στενών, στα πλαίσια της αναθεώρησης της συνθήκης του Μοντρέ, θα πρέπει να υπάρξει μια διευθέτηση των Εθνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας και της Τουρκίας στις περιοχές Δυτικής και Ανατολικής Θράκης. Το γεγονός αυτό δεν αποτελεί κεραυνό εν αιθρία εφ' όσον τον Μάιο του 1994 τονίζαμε στο ΛΙΜΑΝΙ:

«... Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι ο κ. Μητσotάκης, όχι βέβαια με τη δική του θέληση, χωρίς κανέναν να του το ζητήσει είχε προτείνει μονομερή αποστρατικοποίηση της Ελληνικής Θράκης, γεγονός που πανικόβαλε την στρατιωτική ηγεσία, η οποία τόνισε ότι αυτό θα μπορούσε ίσως να γίνει μόνο αν η Τουρκία απέσειρε τα δικά της στρατεύματα πέραν των Στενών. Η υλοποίηση ενός τέτοιου προγράμματος θα δημιουργούσε όμως μια ημιαυτόνομη Θράκη, γεγονός που φοβίζει και την Τουρκία, α-

φού εύκολα μπορεί να υποθέσει μια μελλοντική ίδρυση στην περιοχή ενός Ορθόδοξου Βατικανού, το οποίο βέβαια δεν θα ελέγχεται από την Ελλάδα, αλλά ίσως από κάποια υπερδύναμη, η οποία θα μπορεί να φράζει κατά το δοκούν τον δρόμο της προς την πολιτισμένη Ευρώπη και τους φανατικούς Ευρωπαίους φίλους της...»

Από τα προηγούμενα γίνεται εμφανής μια απειλή που έχει σαν στόχο την Ελληνική Θράκη.

δ. Η επόμενη απειλή, περιέργη για πολλούς και μη γνώστες των διεθνών παιχνιδιών, αφορά την Εθνική κυριαρχία στο Ιόνιο πέλαγος. Ανάφεραμε τον Απρίλιο του 1993 στο ΛΙΜΑΝΙ:

«... (Μια άλλη απειλή προέρχεται) από την κατεύθυνση Βοσνίας-Αδριατικής. Στην προσπάθειά της η Γερμανία να εξασφαλίσει την έξοδό της (από τον άξονα αυτό), ασφαλώς και θα έχει την βοήθεια της Ιταλίας, η πολιτική ζωή της οποίας ελέγχεται από το Βατικανό, αιώνιο σύμμαχο των οποιοσδήποτε μεγαλοιδεατικών σχεδίων της Γερμανίας στην περιοχή. Τα προηγούμενα γεγονότα θα πρέπει να αναμένουμε εν καιρώ να δημιουργή-

σουν προβλήματα όσον αφορά τα Ελληνικά νησιά του Ιονίου πελάγους που αποτελούν τα στρατιωτικά οχυρά που θα μπορούσαν να ελέγξουν το πέρασμα της Αδριατικής».

Η επιβεβαίωση της πρόβλεψής μας ήρθε μετά λίγα χρόνια.

Το 1996 η Τσιλέο διετύπωσε την άποψη ότι η Τουρκία έχει λόγο και σε θέματα που αφορούν το Ιόνιο πέλαγος.

Εκτός αυτού δεν θα πρέπει να διαφεύγουν της προσοχής μας τα τεράστια προβλήματα που δημιουργεί η Αλβανική μαφία, στενά συνδεδεμένη με την Ιταλική, όσον αφορά την κοινωνική ζωή των νησιών του Ιονίου αλλά και την Εθνική κυριαρχία των θαλάσσιων οδών της περιοχής.

Βέβαια θα πρέπει να τονίσουμε ότι τα προβλήματα στο Ιόνιο εντείνονται από την αποκάλυψη ύπαρξης κοιτασμάτων πετρελαίου στην περιοχή.

ε. Τέλος, ένας μεγάλος υποθετικός κίνδυνος είναι πολύ πιθανόν να δημιουργηθεί από ένα μέρος των πολιτικών ηγεσιών ή και μικρές ομάδες νομέων της εξουσίας, οι οποίοι θα προσπαθήσουν να αποπροσανατολίσουν την προσπάθεια συνεννόησης και σύγκλισης μέρους των πολιτικών δυνάμεων του προοδευτικού χώρου, στοχεύοντας όχι στην αναμόρφωση του πολιτικού ήθους και ήφους του πολιτικού βίου, αλλά την εξεύρεση πολιτικών «συνενόχων» σε άστοχες και αμφιβόλου ποιότητας Εθνικές δεσμεύσεις.

Με τον τρόπο αυτό, οι άφρονες αυτοί πολιτικοί ίσως πιστεύουν ότι θα εξασφαλίσουν κατά την περίοδο της κατανομής των όποιων Εθνικών ευθυνών την «κοινωνική και πολιτική ατιμωρησία». Όλοι αυτοί όμως αγνοούν τα διδάγματα της Ιστορίας, η οποία διδάσκει ότι σε περιόδους Εθνικών κρίσεων την απονομή δικαιοσύνης δεν αναλαμβάνουν οι πολιτικές ηγεσίες και τα ελεγχόμενα μέσα μαζικής ενημέρωσης, αλλά ο ίδιος ο Λαός και όχι πάντα μέσα από αποδεκτές και νομότυπες διαδικασίες.